

Vana-Võromaa käsitööliste mai 2015 ümarlaua kokkuvõte

Toimus 13.05.2015 Võru Instituudis kell 14-17.00

Arutelu juhatasid Külli Eichenbaum ja Vilve Oja Võru Instituudist

Kohal olid:

Liivi Liinamägi, Rael-Adelina Orasson, Merike Rebane, Reet Pettai, Maia Kulla, Aila Kikas, Jana Kupits, Maarika Sepp.

PÄEVAKORRAS:

1. Lühike ülevaade käsitöötegemiste edendamise projekti selle aasta tegemistest. Külli Eichenbaum, Vilve Oja.
2. Sepa Mari kõneles Võro Folkloorifestivali laada (10.-12. juuli) korralduse täpsemat infot.
3. Aila Kikas kõneles Näpustuudio tegemistest ja pakutavast võimalusest asutada *käsitüütarõ*.
4. Arutelud ning kaasavõetud esemete üheskoos vaatamine.

1.

Käsitöötegemiste edendamise projekt on selleks aastaks rahatoetuse saanud ja kõik plaanitud tegemised saab kohe hooga käima panna. Jätkatakse tööd e-poea. Aasta lõpuks peaks poes nii palju kaupu olema, et saame poe avatuks kuulutada. Esimeste kiiremate käsitöömeistrite kaubad on viidud kunstnik-fotograaf Toomas Kalvele pildistamiseks. Selleks, et poe jaoks saaks materjali kokku, tulebki alustada käsitöökaupade pildistamisest. Paralleelselt saab tehtud piltide juurde kirjutada selgitava jutukese ning meistriinfo. Selleks palus Külli kõigil, kes on oma kaupadest ise esitluskõlblikke pilte teinud ja soovivad neid kaupu e-poe kaudu müüa, saata pildid meili teel Vilvele või Küllile.

Küsimus: Kas need, kes pilte lasevad fotograafi juures teha peavad selle eest tasuma?

Vastus: Ei pea.

Piltide tegemiseks saime toetust maakondlikust arendusfondist.

Teiseks oluliseks teemaks on Võru linna Loomekoja loomine, millega tegeleb Võru linn. Hetkel on teada, et Soo koolimaja (nagu algselt kavandatud) projekteerimise jaoks on raha olemas, projekt valmib aasta lõpuks. Kuidas ehitamine teoks saab, pole praegu teada. Loomemajja on kavandatud I korrusele kohaliku toidu kõrts ning teine korrus jääks loomeinimeste tarbeks.

Kolmandaks tuleb kiiresti asuda tegelema võro kultuuriruumi mainekujunduse visuaalse küljega. Vaja on tunnussümboolikat, mis sobiks kasutada nii turismi, suitsusauna, toidu kui käsitöö puhul. Käsitööd puudutab see ennekõike, sest vaja on kujundada laatadel käimiseks telke, bannereid, kaupade silte. Alustasime juba koostööd kunstnik Epp Margnaga, kes kujundas e-poe, on teinud Uma Meki logo, suitsusaunaga seotud kujundused, Urvaste kama kaubamärgid ja veel muid piirkonna kultuuripärandiga seotud visuaalseid märke.

Laatadel ja mujalgi võrokeste käsitöö esindamiseks on kavas teha lihtsalt paigaldatavad bannerid, millega hakkame end näitama ja teistest eristama. Neid saaks panna telkidele jm. Sel aastal on kavas kujundada ja sisustada stiilselt (nt roigasriulitega) üks 3x3 m telk.

Küsimus laiale ringile: kuidas me võiksime nimetada võrokeste käsitöö esindustelki? Kas *Vana-Võromaa käsitiüüliüiv* või *Vana-Võromaa käsitiüülvõivits*? Kasutada võib ju mõlemat varianti, aga kumb reklaamsildile kirjutada?

Kohapeal selget ühe variandi eelistust ei tulnud välja, seega otsustati, et küsime veel juurde arvamisi e-posti teel või moloraamatus (Facebookis).

Äsja sai loodud Facebookis suletud suhtlusgrupp - Vana-Võromaa käsitöömeistrite tsöör, kuhu edaspidi pannakse üles kogu jooksev info. Nt suvel kokkusaamisi ei toimu ja kõik info kuni sügiseni tuleb vahendada e-teel.

2.

Maarika Sepp kinnitas, et Vana-Võromaa käsitöölised on Võru Folkloorifestivali laadal koht olemas ja broneeritud. Sellel aastal kulgeb müügiala Liiva-Kreutzwaldi-Vabaduse tänavatel. Lisaks on Võrumaa rikkuste õu, mis asub lastead Päkapiikk alal, seal saavad olema ka meisterdamise telgid. Algselt kavandati Vana-Võromaa käsitöölised telk paigutada Fr.R.Kreutzwaldi muuseumi ette, kuid Võrumaa rikkuste õue (õpitoad) ja laada vabalava läheduses on kindlasti esinduslikum paik. Praeguse info järgi peaks vabalava tulema Kesklinna kooli õuele. Vabalava kujuneb rohkem laada südameks ning selle ligidal peaksid olema võrokeste endi müügipaigad.

Arutati, kuidas ja kus teha käsitöö-oppust, meisterdamisi - kas müügitelgis või rikkuste õues. Vilve ja Karille olid oma kogemuste põhjal arvamusel, et väiksed õpitoad meelitavad inimesi rohkem uudistama, seega võiksid need paikneda müügitelgi juures. Tingimus peaks olema, et meisterdada saab väikest ja kiiresti valmivat asjakest. Kes tunnevad, et on valmis suuremalt ja rohkem õpetama ning juhendama, saavad õpitoa koha rikkuste õues.

Selleks aastaks otsustati broneerida 6 meetrit müügiplaani, st kaks 3x3 m telki kõrvuti.

Käsitöölised rõhutasid, et meie oma (Võromaa) kauplused peaksid igal juhul saama kõige paremad müügikohad, sest kus siis veel me oma käsitööd saame hästi näidata kui mitte oma festivalil.

Vilve andis teada, et Tarbijakaitseameti kodulehel on laadal kaupluse meelepea, mis oleks kasulik teave kõigile kauplusele. Selle meelepea faili paneme käsitööinfo kodulehele üles.

3.

Aila Kikas tutvustas Näpustuudio eelseisvaid ruumimuutusi: alates septembrist asub Näpustuudio uutes ruumides: Polikliiniku (Jüri 19A) I korrusel. Praegu asuvad seal Töötukassa ruumid. Pakutavas paigas on ruume rohkem, kui stuudio praegu kasutada jõuaks ning kahes suures ruumis võiks käima panna käsitöötare. Selle ettevõtmise käimalükkamiseks on võimalik taotleda KÜSK-ist toetust kuni 2016 a lõpuni. Raha on vaja ruumide rendi tasumiseks ja käsitöötare tegevusjuhi töö tasustamiseks. Siin on hea edasi arendada Võru Instituudi algatatud käsitöökoostööd: Näpustuudio lastega tegelemisele saaksid lisanduda Vana-Võromaa käsitöölised. Plaanis on 2 tuba sisustada telgede ja teiste pärandilist käsitööd teha võimaldavate vahenditega, et meie käsitöölised saaksid seal õpitube läbi viia ja ka ise käsitööd teha. Eesmärgiks on päritud oskusi kui teadmisi jagada teistega kes neid vajavad või huvi tunnevad. Väga hea võimalus on Näpustuudios käivatel lastel kõrvalt uudistada ja õppida, kuidas valmivad muud käsitööesemed, millised on traditsioonilised käsitöövõtted, Võromaa mustrid ja tegemisetavad. Ja muidugi on täiskasvanud juhendajate kõrval praktilise töö käigus hea selgeks saada võro keel.

Käsitöötare oleks sobiv paik käsitöölised tsöörklaua kooskäimiseks ning õppimiseks. See oleks ka hea koht Võromaa käsitöö infomaterjalide kogumiseks ning hoidmiseks. Ja müügikoht võiks see ju ka olla.

Aila ootab kõikidelt selle ettevõtmise edendamise kohta mõtteid ja arvamusi. Käsitöölised võiksid ka juba pakkuda, mida ja kuna nad alates sügisest saaksid õpetada. Ettepanekuid võiks teha ka nime osas - kuidas seda *käsitöötarõ* nimetada. Selleks palus ta olla julgemad oma arvamusi-mõtteid-abi temaga jagama.

Lõpetuseks jäi Aila lootma, et projekt saab olema edukas ja sügisest saame rääkida juba koostööst täpsemalt.

4.

Seekord tutvustas oma käsitööesemeid Karille (rahvariide seelikutriibustiku riidest õmmeldud kohvikannu soojendaja ja rahvusmustrites kootud kohvitassi soojendajad ning Urvaste kihelkonna kootud kirivöö) ja Merike (erinevad kuivatatud põllulilledest kaardid ning siidimaaliga sall).

Kuna suvi on kiire aeg kõigile, siis järgmine tsõõriklaud toimub arvatavasti septembris. Sellekohane info saadetakse meilile ja pannakse üles FB suletud ringi. Kõike muud teadmist saab samuti e-teel jagada ja vahetada, sh laatadega seonduvat ning kujundustega seonduvat.

Kokkuvõtte koostas Vilve Oja
14.mai 2015